

Kevesebb tilalomfát, több figyelmet!

Hagyjuk az embereket szépen dolgozni és boldogulni, lehetőleg egy szalmaszálat se tegyünk keresztbe eléjük, minél kevesebbet avatkozunk az életükbe. Így, ebben a formában talán soha senki nem fogalmazta meg a párt- és állami vezető apparátus működési elvét, azonban ez a szándék a legrátermettebb munkamódszerében határozottan felismerhető. Az okos párttitkár, vagy művezető már megtanulta, hogy az emberek többsége soha nem él vissza a bizalommal, hiszen tisztességgel és felelősséggel önmagukat és a szocialista rendszert becsülik meg. A munkások gondolkodását és cselekvését ismerő igazgatótól mi sem áll távolabb, mint a hatalom fitogtatása. Nem tilalomfákat, korlátokat állít minduntalan mások útjába, hanem gondosan ügyelve a közhangulatra, rendszerint azt teszi, ami jó kedvre, s ezáltal lendületre hangolja a környezetet. S ez a bölcsesség sokaknak alkotó nyugalmat jelenthet, a vezető pedig leteheti gondjainak jelentős hányadát.

Szó sincs itt világot rengető dolgokról. Makón parkosították a főteret, de úgy, hogy eltűntek az a jár dat, ahol rendszeresen és sokan jártak át a túlódálra. A gyalogosok — mivel útjukban volt — természetesen letiporták a friss ágyásokat, mire néhányan a tanácsházak közül, tiltó táblák kitűzését kezdték szorgalmazni. A vébeélnők azonban úgy vélekedett, „Kár lenne szembeszállni a kialakult szokásokkal, ami mindig óriási erő, nem szabad feleslegesen háborgatni a lakosságot. Inkább a parktűkröket kell másképpen kialakítani.”

Lám, milyen egyszerű! De talán éppen azért, mert egyszerű, még elég sok helyen másképpen cselekszenek a gondok garmadáját zúdítva ezzel magukra. Egy szegedi hivatalból elhelyezték az osztályvezetőt, akéhez szabad bejárásuk volt a beosztottaknak, ha komoly ügyben kértek meghallgatást. Az új osztályvezető pedig azzal kezdte, ha ővele beszélni akarnak, akkor még a csoportvezetőket is fel kell iratkoznok a titkárnőnél és majd a bejelentkezések sorrendjében fogadják őket. Emellett

fennhéjázó, kákán is csomót kereső, elég rosszindulatú embernek bizonyult. Mind többen mentek ellene panaszzra a főnökhöz, kijelentvén, hogy inkább megválnak régi munkahelyüktől, de nem dolgoznak az osztályvezető keze alatt. A főnök azonban vonakodik az intézkedéstől. Mintha többre becsülné az osztályvezető simulékony modorát, mint megbízható „öreg” munkatársait. Pedig már-már tarthatatlan a légkör, munka helyett személyes vitatkozásra megy el a drága idő javarésze.

Még egy példa, amely azt mutatja, milyen lehetetlen helyzetbe hozhatja magát valaki, ha az emberek helyett mereven a szabályokhoz igazodik. A népes értekezleten, ahol már egy órája ment a vita, szót kért a központ kiküldöttje. Természetesen, hogy mindenki hallani akarta, mit mond az illető, s egyszerre megszűnt a ki-be járkálás a teremben. A kiküldött másfél óras felszólalása után a gyűlés elnöke, ahelyett, hogy szünetet rendelne volna el — gondolkodhatta volna, hogy milyen sokan várnak erre — bejelentette a következő felszólalót, mivel még fél óra volt hátra a programban lefektetett szünet időpontjához. Szinte egyszerre szökött talpra a gyűlésnek több mint a fele, tódultak az ajtó felé, senki sem figyelt a mikrofonnál tehetetlenül virgoló felszólalóra, aki pedig izgalmas problémákat kezdett feszegetni.

Hányszor elmondották már, hogy nem a lakosság van a hivatalért, hanem fordítva. Mégis tovább jön a panasz innen is, meg onnan is, hogy némely tanácsalkalmazott foghgyőről beszélget a kérelmezőkkel. Általános megállapítás, hogy az üzemi pártirodákon, a városi, a megyei pártbizottságon már rendszeren elintézik a bejelentéseket, viszont egyik másik kishivatal ajtaja előtt félnapokat is kénytelen várakozni, akinek valamilyen intéznievalója akad. Vajon mikor érti meg már a legkisebb rászó funkcionárius is, hogy neki személy szerint előnyös, ha a lakosság melegegésére végzi a dolgát?

F. N. I.

PIAC Sok virág, sok pénzért

A szép napsütéses szombat reggelt virágérdő köszöntötte a Marx téri és a Szent István téri piacon. Halottak napjára készülnek az élők, s ilyenkor csodálatos őszi rózsákkal, krizantémokkal borítják el a temetők sírdombjait. A virágkeresők, virágárusok pedig vastagra tömött pénztárcával térnek haza, mert ha még egyszer annyi lenne a virág, ezen a napon az is drága áron kelne el. Az érzelmet mindig is jól lehelte forintban kamatoztatni, tegnap sem lehetett 5 forint alul számlát kapni a valamire való krizantémért, de volt, amelyikért a későn érkező vevőtől 10—15 forintot is elkértek. Pár nap

múlva ugyanaz a virág negyedannyiért is kínált árú lesz.

De minden másból is eleget volt a piacokon. Zöldséget, gyümölcsöt, baromfit, tojást, tejfölt, túrót, inyenecsiklandó illatú frissen sült hurkát, kolbászt annyit vehettek bárki, amennyire az éppen e napokban felvett fizetése futotta. S nem lehet különösebb kifogás az árára sem. A MEK, az Éliker, az áfész, a termelőszövetkezetek, a városellátó szövetkezet piaci elárúsító helyein most már hetek óta egyre nagyobb mennyiségű és jó minőségű olcsó árukhoz jut a fogyasztó. Hasonlóan dicserhető ugyanezeknek a cégeknek és a Csemegének a

városi boltokban tapasztalható nagy igyekezete a vásárlók friss és a piacnál semmivel sem drágább áruval való ellátására. Így azután az állami és a szövetkezeti kereskedelem valóban kedvezően befolyásolja már a magántermelői árakat is. S ezáltal tölti be mindinkább és két szektor a töle várt szerepet. Az országos árukkal való összehasonlítás is ezt bizonyítja.

	burgonya	fej. káp.	kelkáp.	kárhoz	sárgarépa	alma
Szeged	2,50	1,50	2,50	3,50	2,-	2,-
B.-pest	3,50	1,60	2,-	4,80	2,40	2,50
Pécs	3,50	1,40	1,80	4,20	2,-	2,40
Veszprém	3,50	1,80	2,40	4,80	2,20	2,50
Szolnok	3,50	1,50	2,50	4,50	2,-	2,50
Tata	3,50	1,40	2,50	3,60	2,-	2,20

Gyerekek a kórteremben

— Melyik is a Varga Ági? — kérdezem, mert most már tudom a kórlapjáról, hogy lement a láza, három éves különben és még azt is: pelenkával alszik el este, a tablettát szépen lenyeli, és a bililit csicsilinek hívja.

— Az a kis szőzi az Ági — mutat rá a nővérke. Hát persze, már tudom; az előbb „patkoltatta” meg a kis kalapáccsal az igazgató-főorvos bácsival a játékcicát.

Nézegetem a lapokat, mi mindent tudnak a kis páciensekről, a szegedi gyermek-kórházban. Agoston Marika rajzolni szeret, Bogdán Irént Jucinak becézik otthon — így kell szólítani itt is —, a húst szereti, meg a tejbe-gríz. Szijjártó Tündi, ez a két és fél éves szeghalmi kislány — ahogy felveszi a kiságyból dr. Madácsy László adjunktus — azonnal mondja: éhes vagyok, palacsintát kérek!

— Tündi folyton éhes — mondja Barsi Jánosné főnővér —, azzal nyertük meg a szívét, hogy amit csak lehet, adunk neki. Persze vigyázni kell: a csepp gyerek cukorbeteg.

Ahogy én most látom a gyerekeket, sőt látják a szülők — ilyen nyugodnak, jókedvűnek. A gyermek-kórház a látogatási napokra nyugodtan használhatná a „felbolygatási napok” kifejezést is. Találkozni, pontosabban ablakon keresztül látni egymást — nagy megpróbáltatás szülőknek is, a beteg kisgyerekeknek is. Néhány játé-

tefont vettek legutóbb, azon beszélgethet a szülő a kicsivel, míg az ablakon át nézik egymást. Ez megnyugtató: a gyerek nem sír, beleéli magát a játékoságra. De nehéz a kicsiket megnyugtatni, mikor nélkülük megy el az édesanya, édesapa, s akik itt dolgoznak — orvosok és ápolónők —, jól tudják, milyen érzés elfojtott sírással kifelé botorkálni a gyermek-kórházból.

Végül is a szülőknek fogalmuk sincs, hogyan él, hogyan gyógyul a család szeméfenye a kórházban.

Amíg dr. Szórády István igazgató-főorvos szobájában beszélgetünk, odakint a kezelése órái zajlanak. Gyereksírás mégse hallatszik. Sok anyuka nem ismerne kislányát, pedig szívdobogva viszik a kicsiket a védőoltásra is — itt bizony sok gyerek van, aki már nem sír a tűszúrásra. Pedig — ez az orvosok szomorú tapasztalata — legtöbbször úgy kerültek ide, hogy ijesztgették őket orvossal, kórházzal, ha esetleg nem akarták otthon bevenni a gyógyszert.

Mondhatná erre bárki: hiszen nem neveltetni, hanem meggyógyítani hozták, kellett behozni a gyerekeket. Valóban, de itt a nővéreknek és orvosoknak nem kevesebb a nevelési gondjuk sem. Egy kicsit óvónénisdit is játszanak — enélkül gyógyítani sem tudnának. Hiszen a felnőtt beteg is nagyrészt érzelmei alapján bízik az orvosban, a kicsit meg főképp szeretete köti és neveli a türelme. Hiszen nem egyszer a kezelés, nem is szólván a műtétekről: „bántás” — és a bántott gyerekekkel kell a gyógyulás érdekében barátságot kötni. Igen jó, hogy itt együtt vannak, egy kórteremben aprók és nagyobbak, így meseolvasás és játék előbb jut a kicsiknek. De nemcsak egymással barátkoznak meg: Zoli, Ildi, Andrea nevé a még csak két napja itt dolgozó nővér-tanulók — Nyíregyházi Ida és Nagy Ibolya — is tudják már. A ma érkezett Pinkovics Évát, ezt a 13 éves nagylánykát a főorvos kéréstől, milyen könyvet olvasna — válogathat a könyvtárban, ahogy a kicsik a játékok között.

Tudom, nehezebb ezeket a sorokat olvasni azoknak, akiknek a kisfiuk vagy kislányuk a kis fehér rácsos ágy lakója. Kiesik az életük-ből ezekre a napokra a gyerekek, pedig minden gondolatuk ott van vele. A gyerekek meg az anyukánál — hát a szülőket nem is emlegeti itt a nővérke se. Pótolni megpróbálják. De hogyan is lehetne? A petőfi-telepi Szűcs Jolika hetek óta itt van, bájos, türelmes nagylányka. Kérdelem, mi hiányzik: persze anyuka a leg-

jobb. És azt kérdezi a főorvostól, mikor mehet haza? Gyakori kérdés. Marika azt a feleletet kapja, félig már nyitva az ajtó. Ért is belőle. Peti kérdését tréfásan próbálják elütni: majd ha a kiskutyá hármát ugat, hazamehatsz. Még szerencse, hogy nem érti, miről van szó.

Nehéz napjai vannak a családnak, s mi se mernénk azt mondani, úgy vegyék, mintha a gyerek óvodában lenne. De kérdezzessék nyugodtan a nővéreket, orvosokat, s talán könnyebben telnek a napok, ha tudják, hogy a legtöbb gyerek azért jól érzi a kórházban magát. És a gyógyulás mellett a szórakoztatásáról is igyekeznek gondoskodni.

P. Szőke Mária

Papp Lajos szerzői estje

Pénteken este rendezte az első nagyszabású szerzői estet a Bartók Béla Művelődési Központban működő Művészklub. Jegyezzük meg mindjárt: az első est sikere parancsolón követeli a folytatást! Pedig a rendezés minden felesleges póztól mentes, lényegretörően egyszerű volt. Nem a közreműködő színészek, mégcsak nem is a költő, hanem a versek voltak itt a főszereplők. A versek, amelyek az utóbbi tíz évben itt születtek Szegeden, s amelyeknek alkotója most elbúcsúzott a várostól. Az irodalmi est egész hangulata emiatt kicsit fájó volt, de nem elszomorító. Az elhangzott versekből, s a beszélgetésből éreztük, hogy a költő, aki most búcsúzik, akaratában és erejében törhetetlen már.

Mocsár Gábor, az írócsoporth titkára is hasonlóan gondolatokkal nyitotta meg a szerzői estet.

Nagyszerűen bevált ebben a műsorban az alkotóval való beszélgetés formája. Dr. Csetri Lajos irodalomtörténész lényegretörő, okos kérdései nem elégedtek meg rövidke válaszokkal. Minden esetben vallomásra inspirálták a költőt, aki vallott a magyar népköltészet szeretetéről, a nagy elődökről.

A bemutatott versek a költő eddig megjelent négy kötetéből, s a hamarosan kiadásra kerülő ötödikből kerültek ki. Egyszerű, a gondolatokat híven tolmácsoló előadásban hallhattuk őket Fogarassy Mária és Bicskei Károly előadásában. Az esten sikerrel működött közre Bódás Péter zongoraművész egy-egy Kodály-, illetve Bartók-mű bemutatásával.

A. J.

Paprikából gyógyszer

Olyan segédüzemág dolgozik a szatymazi Béke Termelőszövetkezetben, ahol kevés befektetéssel jelentős termelési értéket produkálnak. Körülbelül egy évvel ezelőtt a szövetkezet központi majorjának egyik gazdasági épületében vegyi laboratóriumot hoztak létre és kapszaicin készítésére rendezkedtek be. A kísérleti termelés hosszú ideig tartott és most már úgy látszik, hogy a vállalkozás sikeres lesz.

Saját természetű dolgozók fel. Néhány holdon a legtöbb csipős hatóanyagot tartalmazó apró, hegyes díszpaprika fajtát termesztetik. Ezt előbb szárítják, megdarálják, majd oldószerrel kioldják belőle a kapszaicint. Utána még sok apró művelettel tisztítják és végül kristályosodik. Fehér lemezes, csillogó kristályokban képződik a gyógyszeripar értékes alapanyaga. A debreceni gyógyszergyárral kötötték megállapodást és az előírt minőségű kapszaicint különként több mint negyvenezer forintot kapnak. Biznak benne, hogy egy időnyben legalább két kilót el tudnak állítani.

Képernyő

KRISZTINA SZERELMESE

Úgyes kis tanulmányt lehetne írni arról, hogyan készült egy beat-es magyar film. Kell hozzá — mondjuk — egy gitáros fiú, aki elől... mintha máris nőgyógyász lenne, kell hozzá egy vonat, amin hosszú utazásokat lehet tenni, kell hozzá egy trissen lelepleződő bűnügy, ami egy kicsit felrázza a gitáros fiút, és kell hozzá természetesen egy olyan lány is, aki nem vetkőzik — legalább is nem a mi fiúnknak.

Bonyolult következtetések nem kellettek hozzá: valamennyi tévéező kitalálhatta, hogy a pénteken este sugárzott *Krisztina szerelme* című celluloidmunkát használtuk fel a beat-es magyar film példajaként.

Nem a rutinosabb tévézők — *Esztorgályos* Karoly úró és rendező tehet róla, hogy egy ilyen jól sematizálható példát adott. Jól sematizálható, hiszen a *Krisztina szerelme* — témáját, irodalmi anyagát tekintve — alig több, mint a legkézenfekvőbb rutinkellékek egymás mellé sorolása. Hány-

szor láttunk már ilyen fiatalokat, akiknek figurájából hiányzik a legelmosódottabb karakter is, akik nemcsak azt nem tudják, hogy mit csinálnak, de azt sem, hogy önmagukban kit tiszteljenek. S mindez úgy, hogy az írónedező nyilvánvaló szándéka éppen az ellenkező: beat-es magyar világunk különböző típusainak bemutatása.

Ami miatt viszont mégis megnézhető, sőt helyenként még némi izgalmat is keltő volt a *Krisztina szerelme*, az a képi megvalósításban rejlik. A fiatal alkotók ezúttal is szinte a beszéd természetességével kezelték a kamerát, s így a képek helyenként feledtetni tudták a naiv mesét és a minden irodalmi igényt, megszerkesztettségét nélkülöző szöveget.

A *Krisztina szerelme* — részleteiben — itt forgatták Szegeden. Szép városunk a mutatós felvételeken új arcot kapott. Ez is csak a tévések pallérozott filmnyelvből bizonyítja.

A. L.

Szeged szobrai

Katona József (1791—1830)

(89.) Nemzeti drámánk, a *Bánk bán* alkotójának színesített műve szobra a Szegedi Nemzeti Színház homlokzatán kapott helyet. Alkotója a ma is Szegeden munkálkodó mester: Tápci Antal.

VASÁRNAP,
1969. NOVEMBER 2.

DÉLMAGYARORSZÁG 5